

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/10/2021
Identifikačné číslo spisu: 6119010546
Dátum vydania rozhodnutia: 12.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6119010546.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča, na neverejnom zasadnutí konanom 12. januára 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného C. G., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/110/2019, zo 16. októbra 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. G. odmieta .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 7T/35/2019, z 12. augusta 2019 bol obvinený C. G. v bode 1/ uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a bode 2/ zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že:

1/ od presne nezistenej doby až do 23.45 hod dňa 8. apríla 2019 v osobnom motorovom vozidle zn. Volkswagen Passat, ev. č. J. XXX N. neoprávnene prechovával v čiernej príručnej kapsičke zn. Puma striekačku s modrým piestom s obsahom kryštalickej látky o hmotnosti 0,755 gramu obsahujúcej účinnú látku metamfetamín 36,2 % hmotnostných (báza), striekačku s modrým piestom s obsahom kryštalickej látky o hmotnosti 0,187 gramu obsahujúcej účinnú látku metamfetamín 36,1 % hmotnostných (báza) a časť zatavenej striekačky so zrezaným piestom modrej farby s obsahom kryštalickej látky o hmotnosti 0,076 gramu, obsahujúcej účinnú látku metamfetamín 42,0 % hmotnostných (báza), čo celkove predstavuje minimálne 10 obvyklých jednorazových dávok drogy a zároveň neoprávnene prechovával na sedadle spolujazdca v cestovnej taške čiernej farby zn. Nike v plastovej nádobke zn. Kamagra v polyetylénovom vrecku sušený rastlinný materiál zelenej farby rastliny rodu Cannabis o hmotnosti 0,155 gramu s obsahom tetrahydrokanabinol (THC) 13,5 % hmotnostných a vysušený živcový podiel z rastlín rodu Cannabis - hašiš o hmotnosti 0,555 gramu s obsahom

tetrahydrokanabinol (THC) 31,9 % hmotnostných, čo celkovo predstavuje minimálne 1 obvyklú dávku drogy, pričom účinná látka metamfetamín je zaradená do II. skupiny psychotropných látok, rastlina rodu Cannabis (marihuana) ako aj živica rastlín rodu Cannabis sú zaradené v I. skupine omamných látok a tetrahydrokanabinol (THC) je zaradený do I. skupiny psychotropných látok v zozname omamných a psychotropných látok uvedených v zákone č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov, pričom obvinený sa svojho konania dopustil aj napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 2T/37/2016, právoplatným dňa 26. mája 2016 odsúdený za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného zákona na trest odňatia slobody podmienene na 3 roky so skúšobnou dobou vo výmere 5 rokov do 26. mája 2021,

2/ dňa 8. apríla 2019 v čase o 22.05 hod viedol ako vodič osobné motorové vozidlo továrenskej značky Volkswagen Passat, ev. č. J. XXX N. od ulice Trieda SNP cez Partizánsku ulicu, Jegorovu ulicu a späť k ulici Trieda SNP v Banskej Bystrici, kde pri vychádzaní z parkoviska pred Strednou odbornou školou na ulici Trieda SNP č. 54 pri odbočovaní nedal znamenie o zmene smeru jazdy, v dôsledku čoho sa ho pokúsila zastaviť hliadka Pohotovostnej motorizovanej jednotky Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, na znamenia a výzvy na zastavenia však nereagoval a s vozidlom unikol, pričom pravou zadnou časťou vozidla zavadil o múr domu s popisným číslom 54 na Partizánskej ulici v Banskej Bystrici, čím si vozidlo poškodil, po tejto dopravnej nehode ako vodič nezastal a pokračoval ďalej v jazde, zastal až pri domoch s popisným číslom 64 na ulici Trieda SNP v Banskej Bystrici, pričom vozidlo viedol aj napriek tomu, že má rozhodnutím o priestupku vydaným Okresným dopravným inšpektorátom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici pod sp. zn. ORPZ-BB-OD12-562/2018-SK uložený zákaz činnosti vedenia motorových vozidiel, ktorý mu bol uložený 10. januára 2019 s právoplatnosťou od 10. januára 2019 na dobu trvania 48 mesiacov v lehote do 10. januára 2023.

Za to bol obvinenému uložený, podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c), § 41 ods. 1, ods. 2, § 46 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne bol obvinenému podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložený ochranný dohľad vo výmere 1 (jedného) roku a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu bol uložený trest zákazu viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému uložený aj trest prepadnutia 9 ks zaistených vecí a podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením, sp. zn. 3To/110/2019, zo 16. októbra 2019, postupom podľa § 319 Trestného poriadku, odvolanie obvineného zamietol.

+ + +

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený C. G. dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Obvinený súčasne uviedol, že s ohľadom na § 374 ods. 3 Trestného poriadku napáda aj konanie pred súdom prvého stupňa.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený odôvodnil tým, že si je vedomý, že pri právnom posúdení skutku nemožno zasahovať do správnosti a úplnosti skutkových zistení, avšak mal za to, že dôvod na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku umožňuje súdu skúmať, či na podradenie žalovaného skutku pod určité zákonné ustanovenie chýbajú, alebo nechýbajú preukázané skutočnosti. Poukázal pritom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky NS 20/2003-T 494, NS 22/2003-T-527, NS 24/2002 T 571, v zmysle ktorej súd aj v dovolacom konaní môže konštatovať, že na podradenie žalovaného skutku pod určité zákonné ustanovenie chýbajú preukázané skutočnosti, a teda že v konkrétnom prípade mal súd na podklade vykonaného dokazovania rozhodnúť inak, pretože právny záver o protiprávnosti určitého činu musí mať podklad v zodpovedajúcich skutkových okolnostiach obsiahnutých v odsudzujúcom

rozsudku. Čo sa týka skutku v bode 1/, tak v odvolacom konaní, ako i v konaní na prvom stupni namietol právnu kvalifikáciu skutku s tým, že tento mal byť právne kvalifikovaný podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona. Zo záveru znaleckého posudku č. PPZ- KEU-SL- EXP- 2019/1121 vyplýva, že celkovo zaistené množstvo drogy predstavuje minimálne 17 bežných jednotlivých dávok, z toho 10 bežných jednotlivých dávok metamfetamínu a 7 bežných jednotlivých dávok marihuany. Zo znaleckého posudku č. 55/2019 vyplýva, že obvinený je závislý na pervitíne ako i marihuane, čo odzrkadľuje aj výrok o uložení ochranného liečenia ústavnou formou. Súd pri určení jednorazovej dávky vychádzal z premisy, že priemerná bežná dávka metamfetamínu je na úrovni 100 mg. V časti určenia stanovenia jednej priemernej obvykle jednorazovej dávky psychotropnej látky metamfetamínu o celkovej hmotnosti 100 mg sa obvinený nestotožňuje s rozhodnutím oboch skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov. Podľa jeho názoru mal byť skutok právne kvalifikovaný podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona. Sčítanie obvykle jednorazovej dávky marihuany a obvykle jednorazových dávok metamfetamínu len umelo viedlo k právnej kvalifikácii skutku podľa § 172 Trestného zákona. Obvinený je závislý na marihuane a metamfetamíne. Z toho dôvodu mu bolo uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou a nie ambulatnou formou. Z vykonaných dôkazov nevyplýva, že obvinený mal v úmysle prechovávať dávky pre iné osoby a žiadne osoby ho z takejto činnosti neusvedčovali. Preto súd nemal tieto dve rôzne omamné látky automaticky sčítat a obvinenému tak uložiť trest na základe prísnejšej právnej kvalifikácie skutku. Jedna dávka marihuany bola pre osobnú spotrebu obvineného a desať dávok metamfetamínu bolo taktiež pre osobnú spotrebu obvineného. Z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že právny názor súdu je pri všeobecnej stanovenej jednorazovej dávke metamfetamínu riadený výpočtom, z ktorého vyplýva, že za jednu obvyklú jednorazovú dávku metamfetamínu sa považuje dávka na úrovni od 100 mg do 200 mg (t. j. 0,1 g až 0,2 g). Obvinený zdôraznil, že pri metamfetamíne (pervitíne) je potrebné poukázať na súdnu prax v Českej republike, kde bola stanovená hmotnostná hranica o hmotnosti 200 mg - 0,2 g (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 7Tdo/729/2010 a sp. zn. 3Tdo/1087/2012). Aj podľa správy Národného monitorovacieho centra pre drogy o stave drogovej problematiky na Slovensku za roky 2006 - 2008 možno dospieť k záveru, že za jednu dávku metamfetamínu sa považuje dávka na úrovni 100 mg až 200 mg (0,1 g až 0,2 g). Z rozhodovacej činnosti súdov vyplýva, že v prípade konzumenta, u ktorého bola zistená závislosť, môže jednorazová obvyklá dávka metamfetamínu predstavovať 0,5 g (t. j. 500 mg) metamfetamínu. Množstvo 100 mg metamfetamínu stanovené súdom za 1 (jednu) obvykle jednorazovú dávku tejto drogy u obvineného vzhľadom na jeho závislosť a hraničné množstvo zaistenej omamnej látky obvinený považuje za neprímerane prísne. Súd nižšej inštancie tak založili svoje právne úvahy a posúdenie na najnižšom hmotnostnom kritériu, ktoré bolo pre neho najnepriaznivejšie, hoci v zmysle rozhodovacej činnosti súdov mohli pracovať s hmotným kritériom v rozmedzí 100 - 200 mg. Ďalej uviedol, že zaistené množstvo drogy u neho - 1 dávka marihuany a 10 dávok metamfetamínu je hraničným množstvom určujúcim právnu kvalifikáciu skutku. Napriek tomu, že ide o hraničné množstvo, súd sa priklonil k hmotnostnému kritériu obvykle jednorazovej dávky metamfetamínu 100 mg. Už pri použití hmotnostného kritéria 105 mg, ktoré ako hmotnostný rozdiel považuje za minimálny a zanedbateľný, by pri zaistenom množstve drogy u obvineného išlo o 9 dávok metamfetamínu. V zmysle uvedeného obvinený považuje priklonenie sa konajúceho súdu striktne k 100 mg ako obvyklej jednorazovej dávky drogy za nesprávne, prihliadnuc na konštatovanú závislosť obvineného a možné odchýlky aj vo vážení omamnej látky tou ktorou váhou. Pri zaistenom množstve metamfetamínu u obvineného 1 018 g a použitia výpočtu pre jednorazovú obvyklú dávku 200 mg by išlo spolu o 5 dávok metamfetamínu. Uvedené hmotnostné kritérium jednorazovej obvyklej dávky metamfetamínu (0,2 g) vyplýva z uznesenia Okresnej prokuratúry Bratislava III, č. k. 2Pv 197/15/1103-16, z 24. septembra 2015, s ktorým sa stotožnila aj Krajská prokuratúra v Bratislave a generálna prokuratúra. Pri zaistenom množstve metamfetamínu u obvineného (1018 mg) a použitia výpočtu pre jednorazovú obvyklú dávku 150 mg by išlo spolu o 7 dávok metamfetamínu. Uvedené hmotnostné kritérium vyplýva aj zo stanoviska trestného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky, č. k. Tpjn 301/2013, z 13. marca 2014. Pokiaľ by zaistené množstvo 1,018 g bolo rozdelené na desať dávok, obvykle jednorazová dávka by bola o hmotnosti 0,1018 g drogy, čo predstavuje tak malé množstvo, ktoré sa z pohľadu praktického aplikovania stáva nereálne. V súvislosti s definíciou pojmu „obvyklá jednorazová dávka drogy“, ktorá je v zmysle § 135 Trestného zákona jedna priemerná dávka užívateľa v množstve ovplyvňujúcom jeho psychiku, ovládanie, alebo jeho rozpoznávací schopnosti, alebo sociálne správanie po jej užití bez toho, aby došlo k vážnemu

ohrozeniu zdravia, alebo života takéhoto užívateľa drogy, vyplýva, že zákon predmetnou definíciou ukladá súdom povinnosť prihliadať na množstvo jednorazovej dávky drogy v tom smere, aby bola reálne spôsobilá ovplyvniť psychiku, ovládanie, rozpoznávacie schopnosti, či sociálne správanie konkrétneho konzumenta drogy, v opačnom prípade množstvo, ktoré nie je spôsobilé privodiť popísané účinky drogy konzumentovi, nemožno na takúto dávku v zmysle zákona prihliadať ako na obvyklú jednorazovú dávku drogy. Podľa obvineného je potrebné na neho prihliadnúť podľa subjektívnych kritérií, najmä na jeho mieru závislosti, jeho fyzické dispozície a jeho vyššiu odolnosť na metamfetamíne, nakoľko obvyklá jednorazová dávka stanovená zákonom vyjadruje takú dávku, ktorá je skutočne spôsobilá ovplyvniť psychiku a správanie konkrétneho konzumenta drogy. Zo všeobecne určenej obvyklej jednorazovej dávky metamfetamínu, ktorá sa vzťahuje na bežný konzumný priemer, takéto množstvo obvyklej jednorazovej dávky nie je spôsobilé navodiť osobe závislej tzv. terapeutický účinok, čiže želanú zmenu správania sa ľudského organizmu tak ako u osoby, ktorá závislá nie je. Je preto nepochybné, že v prípade osoby obvineného, ktorý je od omamných a psychotropných látok dlhodobo závislý, na to, aby bol naplnený zákonný predpoklad definície obvyklej jednorazovej dávky, tento musí užiť dávku vo väčšom rozsahu ako osoba prvokonzumenta, alebo osoba, ktorá závislá nie je. Obvinený sa preto nestotožnil s vyjadrením konajúceho súdu v časti odôvodnenia rozhodnutia, ktorý mal za to, že pojem obvyklú jednorazovú dávku nemožno vykladať subjektívne. Naopak, súd mal prihliadnúť na subjektívne kritéria a individualitu osoby obvineného.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že:

- vysloví, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 3To/110/2019, zo 16. októbra 2019 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 172 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvineného,
- zruší uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica v celom rozsahu a zruší tiež ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutia, pokiaľ vzhľadom ku zmene, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a napokon,
- prikáže Okresnému súdu Banská Bystrica, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol s tým, že podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku súčasne preruší výkon trestu odňatia slobody uložený napadnutým rozhodnutím.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, ktorý uviedol, že okresný súd v spojení s rozhodnutím krajského súdu postupoval správne a v súlade so zákonom. Dôvody, ktoré obvinený v dovolaní uvádza, nie sú dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, pretože sa nejedná o nesprávne právne posúdenie skutkového stavu.

Prokurátor argumentoval (*mutatis mutandis*), „... publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky č. 7/2015 pod č. 87, z ktorého vyplýva cit. ‚obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití, a takto vyjadruje konzumný priemer‘. Z uvedeného vyplýva, že do úvahy by sa mal brať konzumný priemer, tu je podľa môjho názoru potrebné vychádzať z princípu rovnakého zaobchádzania ku ktorémukoľvek páchatelovi, ktorý omamnú látku, alebo psychotropnú látku prechováva, bez ohľadu na jeho individuálne fyziologické dispozície, závislosť alebo vyššiu rezistenciu získanú užívaním drogy. Skutočnosť, že obvinený je závislý na pervitíne, nemôže byť pre neho zvýhodňujúca, že sa mu posúva hranica - tolerancia posudzovania obvyklej jednorazovej dávky - uvedená hranica musí byť pre všetkých páchatelov rovnaká. Uvedené vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Tdo/33/2017 a sp. zn. 3Tdo/25/2017, ktoré predložila obhajoba v rámci trestného konania. Mám za to, že hranica 100 mg pervitínu ako obvyklej jednorazovej dávky lepšie vystihuje konzumný priemer užívateľov pervitínu (v tomto kontexte uvádzam, že nie je možné uvedené porovnávať s rozhodovacou praxou súdov v Českej republike, pretože tam konzumný priemer a spoločenská tolerancia sa javí byť vyššia), pretože zohľadňuje aj užívateľov, ktorí nie sú závislí na pervitíne, čo vlastne vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu Bratislava pod sp. zn. 4To/44/2016, z 5. mája 2016. V tejto súvislosti rozhodnutie predložené obhajobou (Okresný súd Partizánske pod sp. zn. 2T/48/2016) podľa môjho názoru reflektuje na individuálne fyziologické vlastnosti páchatel'a. Skutočnosť, že obvinený je závislý na pervitíne a skutočnosť, že obvinenému naozaj vyšla len jedna dávka nad 10 obvyklých jednorazových dávok sa reálne zohľadnila pri ukladaní trestu, kde odsúdenému

bol uložený nepodmienečný trest vo výmere 5 rokov po aplikácii mimoriadneho zníženia trestu. Mám za to, že hmotnostné kritérium pri pervitíne 100 mg s obsahom účinnej látky metamfetamínu minimálne 10 mg je vo všeobecnosti uznávané v súdnej praxi a nie je možné uvedené kritéria liberalizovať len z dôvodu, aby došlo k zmene právnej kvalifikácie skutku v prospech obvineného. Zároveň uvádzam, že všetkými v dovolaní namietanými skutočnosťami sa sudy prvej a druhej inštancie riadne a podrobne zaoberali a náležité na ne reflektovali vo svojich rozhodnutiach".

Prokurátor navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože je zrejmé, že dovolací dôvod uplatnený obvineným nie je splnený.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K citovanému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd poznamenáva, že jeho účinné uplatnenie pripúšťa dve alternatívy. Prvá umožňuje namietat nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku a druhá oprávňuje dovolateľa poukázať na nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. V prípade oboch procesných situácií ale musí ísť o námietky právne, nikdy nie skutkové, čo explicitne vylučuje dikcia vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce sudy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu pozri R 57/2007-II, ZSP 46/2013-II, R 47/2014-II). Inými slovami povedané, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce sudy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým sudy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, nespadá pod ktorýkoľvek dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Právna kvalifikácia stíhaného trestného činu ako obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby

omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d), ods. 2 písm. a) Trestného zákona zodpovedá skutkovej vete (zistenému skutku v bode 1/) v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 7T/35/2019, z 12. augusta 2019. Zároveň nemožno konštatovať ani porušenie iného vecne relevantného hmotnoprávneho ustanovenia. Preto je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a so zreteľom na to nemohol najvyšší súd rozhodnúť inak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Najvyšší súd nad rámec už konštatovaného dopĺňa:

Trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi je zaradený v I. hlave 3. dielu osobitnej časti Trestného zákona s označením „Trestné činy ohrozujúce život alebo zdravie“. Do tejto kategórie patria tie trestné činy, ktorých ohrozenie života alebo zdravia človeka je jediným primárnym objektom. Z hľadiska objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu preto stačí samotné ohrozenie života alebo zdravia.

Podľa § 2 zákona č. 139/1998 Z. z. omamné látky sú také látky, vyvolávajúce návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú zmenami správania sa so závažným zdravotným a psychosociálnym následkom, na ktoré sa vzťahuje medzinárodný dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná. Psychotropné látky sú látky ovplyvňujúce stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém s menej závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami, na ktoré sa vzťahuje medzinárodný dohovor, ktorým je Slovenská republika viazaná. Omamné a psychotropné látky sa zaraďujú podľa ich účinkov na zdravie do troch skupín uvedených v prílohe č.1.

Definícia pojmu „prechovávanie drog pre vlastnú potrebu“ je uvedená v § 135 Trestného zákona, v zmysle ktorého sa ním rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

V tomto ohľade najvyšší súd uvádza, že zákonodarca doposiaľ nestanovil žiadne pravidlá, ako má aplikačná prax tento pojem vykladať. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bol síce spracovaný návrh novely Trestného zákona vo vzťahu k rozsahu drogovej trestnej činnosti, kde by sa rozsah posudzoval vzhľadom na hmotnostné kritérium, súčasťou ktorej je aj zoznam najčastejších omamných a psychotropných látok, v ktorom bolo jednoznačne uvedené množstvo (podľa hmotnosti), od ktorého by sa následne odvíjal rozsah trestnej činnosti. Tento návrh však nebol v konečnom dôsledku schválený v legislatívnom konaní. Rozhodovacia prax súdov pri riešení otázky, „ako určiť obvykle jednorazovú dávku v zmysle § 135 Trestného zákona a aké kritérium použiť pri jej stanovení“, je preto prirodzene odlišná. Všeobecné sudy pri posúdení tejto otázky vychádzajú spravidla zo záverov prijatých aplikačnou praxou.

Samotná objektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 Trestného zákona („neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor“) podľa § 172 Trestného zákona [„neoprávnene a) vyrobí, b) dovezie, c) kúpi, predá, vymení, zadováži, alebo d) prechováva po akúkoľvek dobu, omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor alebo kto takú činnosť sprostredkuje“] predpokladá konanie páchatel'a spočívajúce v taxatívne vymenovanej činnosti, ktorú zákonodarca považuje za trestnú. Konanie páchatel'a v zmysle objektívnej stránky predmetného trestného činu nehovorí o prechovávaní účinnej látky (napr. THC) v omamnej či psychotropnej látke. Takýto údaj o množstve účinnej látky je aj pre konzumenta neznámy. Pri zadovážení omamných a psychotropných látok sa konzumenti orientujú v hmotnostných jednotkách (gramoch), prípadne podľa tzv. „dielov“ v závislosti od zaužívaného vzťahu medzi dílerom a konzumentom. Vzhľadom na takto „zaužívaný“ spôsob obstarávania omamných a psychotropných látok je preto smerodajné pri výpočte obvykle jednorazovej dávky vychádzať z hmotnosti zaistenej omamnej a psychotropnej látky, a nie od koncentrácie účinnej látky THC a závislosti páchatel'a. Obvykle

jednorazová dávka sa musí definovať prostredníctvom hmotnostného kritéria, pretože práve v ňom je zahrnuté jednak objektívne ako aj subjektívne hľadisko (zavinenie), ktoré spočíva vo vedomosti páchatela, aké množstvo drogy neoprávnene prechováva a pod.

Dovolací súd poukazuje na právny záver a jednoznačný výklad právneho pojmu „obvykle jednorazová dávka“, ktorý vyslovil najvyšší súd v R 87/2015, a to:

„Pri definícii obvykle jednorazovej dávky je potrebné vychádzať z princípu rovnakého zákonného prístupu, ku ktorémukoľvek páchatelovi, ktorý omamnú alebo psychotropnú látku prechováva bez ohľadu na jeho individuálne fyzické dispozície alebo vyššiu odolnosť získanú užívaním drogy. Rezistencia získaná predchádzajúcou opakovanou aplikáciou omamnej alebo psychotropnej látky nemôže byť dôvodom na priaznivejšiu právnu kvalifikáciu (§ 171 namiesto § 172, resp. § 171 ods. 1 namiesto § 171 ods. 2 Trestného zákona. Takýto prístup by poprel zmysel a zameranie dotknutej trestnoprávnej úpravy, ktorá má prechovávaniu a iným formám dispozície s drogou zabrániť. Obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer“ (primerane rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/53/2016, 3Tdo/25/2017, R 7/2015).

Ak obvinený v dovolaní poukázal na súdnu prax Českej republiky, kde je stanovená pri metamfetamíne (pervitíne) hmotnostná hranica o hmotnosti 200 mg (0,2 g), tak najvyšší súd k takto formulovanej dovolacej argumentácii len v stručnosti poznamenáva, že súdna prax v Českej republike vychádza z toho, že priemerná bežná dávka metamfetamínu je na úrovni 200 mg (primerane napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 3Tdo/1087/2012, z 26. septembra 2012, na ktoré poukázal dovolaateľ). Súdna prax v Českej republike vychádza z hornej hranice rozpätia bežnej priemernej dávky metamfetamínu (100 mg až 200 mg). Z právnej literatúry, ako aj z neformálnych internetových zdrojov, napríklad príspevok Psychoanaleptika (dostupný na www.drogy.wz.cz), však možno zistiť, že minimálna priemerná bežná dávka metamfetamínu je na úrovni 100 mg, pričom osciluje a u niektorých konzumentov sa pohybuje aj na úrovni nižšej ako 100 mg, avšak u iných aj na úrovni až do 300 mg. Okresný súd Banská Bystrica sa priklonil k dolnej hranici rozpätia bežnej priemernej dávky metamfetamínu, nakoľko lepšie zohľadňuje bežný konzumný priemer, ktorý nezahŕňa len osoby závislé na tejto droge (priemer slovenskej populácie zahŕňajúci aj abstinentov, prvoužívateľov, pravidelných konzumentov a osoby od drogy závislé).

S poukazom na uvedené dovolací súd - čo sa týka možnosti aplikácie právnych záverov plynúcich z rozhodovacej praxe súdov Českej republiky - poznamenáva, že tam vyjadrené právne názory nemožno aplikovať v Slovenskej republike. Trestné kolégium Najvyššieho súdu Českej republiky schválilo stanovisko na základe návrhu predsedu kolégia, ktorý návrh podal na základe uváženia významu predloženej otázky pre súčasnú rozhodovaciu prax súdov s ohľadom na to, že ústavný súd svojím nálezom, sp. zn. Pl. ÚS 13/12, z 23. júla 2013, zrušil ustanovenia § 289 ods. 2 zákona č. 40/2009 Zb. Trestný zákonník v slovách „a aké je množstvo väčšie ako malé u omamných látok, psychotropných látok, prípravkov ich obsahujúcich a jedov“, a to dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov. Súčasne zrušil ustanovenia § 2 a prílohu č. 2 nariadenia vlády č. 467/2009 Zb. v znení nariadenia vlády č. 4/2012 Zb. Z tejto skutočnosti vyplýva potreba zjednotiť rozhodovaciu činnosť súdu - judikatúru v otázke výkladu pojmu „množstvo väčšie ako malé“ u omamných látok, psychotropných látok a prípravkov je obsahujúcich. Súčasťou predmetného stanoviska je príloha k stanovisku, sp. zn. Tpj 301/2013, ktorá obsahuje podrobné „vodítko“ pre určenie hodnoty omamných látok, psychotropných látok a prípravkov na účely Trestného zákonníka. Slovenská republika takouto hmotnoprávnou úpravou zatiaľ nedisponuje. Preto (nielen) v posudzovanej trestnej veci neprichádza do úvahy paušálne prevzatie záverov z právneho poriadku iného štátu (Českej republiky).

Dovolací súd dopĺňa:

Podľa § 171 Trestného zákona

ods. 1 Kto neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky,

ods. 2 Odňatím slobody až na päť rokov sa páchatel' potrestá, ak neoprávnene prechováva pre vlastnú potrebu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor vo väčšom rozsahu.

V citovanom zákonom ustanovení sa nenachádza pojem obvykle jednorazová dávka (podobne v § 172 Trestného zákona), čím je v podmienkach Slovenskej republiky daná nulová tolerancia k prechovávaniu akéhokoľvek množstva drogy. Z toho vyplýva, že prechovávanie hoci aj 0,1 g rastliny rodu Cannabis (samozrejme v koncentrácii spôsobilej ovplyvniť psychiku konzumenta, čo platí aj o pervitíne a ďalších drogách), je v zmysle § 171 ods. 1 Trestného zákona trestné, pretože páchatel' prechovávaním, hoci i len takéhoto malého množstva drogy naplnil všetky znaky skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Takémuto záveru napokon zodpovedá i znenie § 135 Trestného zákona, prechovávanie drog pre vlastnú potrebu, podľa ktorého

ods. 1 Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

ods. 2 Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu sa rozumie mať neoprávnene v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac desaťnásobku obvykle jednorazovej dávky na použitie, a to pre osobnú spotrebu.

Zákonodarca ani v tomto ustanovení nepripustil toleranciu s prechovávaním akéhokoľvek množstva drogy, pričom viac ako zreteľne použil slovné spojenie „najviac trojnásobku (desaťnásobku) obvykle jednorazovej dávky na použitie“.

Z toho vyplýva, že trestný čin podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona spácha každý, kto neoprávnene prechováva omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac trojnásobku obvykle jednorazovej dávky, a to pre osobnú spotrebu.

Treba poznamenať, že trestné činy podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona sú prečinmi, a preto sa páchatel' týchto trestných činov môže domáhať beztrestnosti len z dôvodu nenaplnenia materiálneho korektívu, nie však preto, že prechovával menšie množstvo drogy, aké zodpovedá jednej obvykle jednorazovej dávke.

Najvyšší súd uzatvára:

Obvykle jednorazovou dávkou na použitie v zmysle § 135 Trestného zákona sa rozumie dávka drogy, ktorá sa bežne konzumuje pri jednom použití a hmotnostne zodpovedá dávke bežne predávanej (kupovanej) na jedno použitie. Takto určená obvykle jednorazová dávka na použitie musí obsahovať minimálne také množstvo účinnej látky, ktoré je spôsobilé ovplyvniť psychiku jedinca či už v zmysle útlmu alebo excitácie. Pojem „obvykle“ nemožno vykladať subjektívne vo vzťahu ku konkrétnemu konzumentovi drogy, ale všeobecne vo vzťahu ku konkrétnej droge.

Obvykle jednorazovú dávku konopy - marihuany je potrebné stanovovať v závislosti od hmotnosti zaisteného sušeného materiálu konopy. Pri zohľadnení tohto hmotnostného kritéria, sa za obvykle jednorazovú dávku považuje množstvo zodpovedajúce 500 mg (0,5 g) vysušenej konopy s obsahom účinnej látky THC nie nižšej ako 1 % (NS SR 5Tz/11/2004 z 20. 5. 2004).

Za jednu obvykle jednorazovú dávku psychotropnej látky metamfetamínu je potrebné považovať materiál o hmotnosti 100 mg (0,1 g) s obsahom účinnej látky minimálne 10 mg (metamfetamín vo forme voľnej bázy). Od hmotnosti 100 mg sa potom odvíjajú násobky obvykle jednorazovej dávky drogy uvedené v

ustanovení § 135 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Celková hmotnosť zaisteného materiálu sa pritom posudzuje vo svojej celistvosti a je bez významu, či páchateľ mal prechovávané množstvo drogy rozdelené na viacero častí (napríklad rozdelené do tzv. skladačiek).

Skutkové ustálenie počtu obvykle jednorazovej dávky na použitie a určenie množstva drogy, ktoré tvorí obvykle jednorazovú dávku na použitie, je právnou otázkou a právnym záverom, ktorý v zmysle § 145 ods. 1 druhá veta Trestného zákona nie je oprávnený riešiť a vyslovovať Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru v postavení znaleckého ústavu. Riešenie právnych otázok a vyslovovanie právnych záverov patrí do výlučnej kompetencie orgánov činných v trestnom konaní a súdu.

V zmysle § 171 ods. 1 Trestného zákona je trestné neoprávnené prechovávanie akéhokoľvek množstva omamnej látky alebo psychotropnej látky, a to aj v množstve menšom ako je jedna obvykle jednorazová dávka na použitie, ak s ohľadom na toto množstvo drogy a jej účinok možno vysloviť, že ide o návykovú látku v zmysle § 130 ods. 5 Trestného zákona. Beztrestnosti sa môže páchateľ domáhať len z dôvodu nenaplnenia materiálneho korektívu stíhaného prečinu, nie však preto, že prechovával menšie množstvo drogy, aké zodpovedá jednej obvykle jednorazovej dávke na použitie.

S ohľadom na uvedené považuje najvyšší súd rozhodnutie okresného súdu Banská Bystrica ohľadom ustálenia počtu obvykle jednorazových dávok drogy za správne a použitie tam uvedenej právnej kvalifikácie konania obvineného Považanca za súladné so zákonom i zaužívanou súdnou praxou.

K poukazu obvineného na ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku, najvyšší súd podotýka, že so zreteľom na stabilnú judikatúru (R 47/2014-I.) uvedené ustanovenie nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Predmetné ustanovenie vyjadruje len v nadväznosti na § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Riadiac sa vyššie vyjadrenými právnymi úvahami najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu uplatneného obvineným (a ani žiadneho iného dôvodu dovolania).

Preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.